ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 41 (423) Нядзеля, 10 красавіка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню У СЕРАДУ, ПЯТНІЦУ І НЯДЗЕЛЮ | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—4 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена": Менск, Комсам. 25.

Наш удзел у зьніжэньні цэн

Комсамолец, які працуе ля прылаўку—у коопэратыве, дзяржаўным магазыне—пакуль яшчэ мала дапамог правядзеньню па справе зьніжэньня цэн. Партыя і ўрад дырэктывы далі. Але як у рамках ячэйковай рэчавістасьці ператварыць гэтыя дырэктывы ў жыцьцё, з якога боку падысьці да вырашэньня такой важнай задачы? Гэта ня ўсім, далёка ня ўсім, нашым ячэйкам ясна. Ім мабыць з гэтай прычыны амаль нідзе коопэратыўныя ці гандлёвыя ячэйкі не абгаварвалі практычнага пытаньня: „чым мы, ячэйка—можа дапамагчы зьніжэньню цэн?

Ячэйка можа, напрыклад, даручыць аднаму ці некалькім з сваіх сяброў праверыць—ці вывешаны прэйс-куранты, агітаваць за тое, каб спажывец зьвяраў фактычныя цэны з паказанымі ў прэйс-куранце, дамагчыся, каб каля прэйс-курантаў віселі адпаведныя таблічкі. Невялікая, але конкрэтная і карысная справа!

Ці ўзяцца за жалабныя кнігі, ў якія ў большай частцы ніхто не заглядваў, дамагчыся, каб усе жалабы хутка разьбіраліся і вынікі іх разгляду вывешваліся на відным месцы. Кожная ячэйка можа знайсьці дзясяткі такіх спраў, кожная ячэйка можа даць сваім комсамольцам дзясяткі такіх заданьняў. Але трэба ня толькі даручаць, але і правяраць: ці выканана дручанае? Трэба заслухоўваць на сходах даклады комсамольцаў з коопэратываў, даваць ім паказаньні.

Прадаўцы часта самавольна гандлююць павышанай цаною, абмерваюць і абважваюць пакупацеля, а комсамолец, працуючы побач, баіцца ўказаць ім ці паведаміць куды належыць. Над гэтым фактам не мяшае прызадумацца. Коопэратыўныя і дзяржгандлёвыя ячэйкі павінны шырока паставіць пытаньне (у выглядзе дыспуту ці паказальнага суда): як сябе павінен весьці ў такіх выпадках комсамолец?

Ёсьць сярод нас яшчэ такія, якія лічаць, што зробяць „не па-таварыскі", калі „данясуць" на абманваючага спажыўца прадаўца, якія такога роду на славах таварыскія, а на справе вузка-цэхавыя, абывацельскія адносіны ставяць вышэй інтарэсаў усяго колектыву, усіх працоўных. І ячэйкі павінны выжыць такія настроі, там, дзе яны маюцца, павінны ўсялякім чынам з імі змагацца.

У ячэйках бяссумненна знойдуцца таварышы, якія асабліва, больш другіх зацікавяцца працай па зьніжэньню цэн. У выглядзе вопыту не мяшала-б стварыць з такіх ініцыятыўныя групы. Гэтыя апошнія, мабыць, змогуць ня мала зрабіць.

Усе невялічкія, але конкрэтныя справы, аб якіх мы гаварылі вышэй, не павінны, аднак, зацямняць агульных пытаньняў, агульных задач у галіне зьніжэньня цэн, не павінны звужваць пэрспэктывы працы.

Мы—комсамол Беларусі—павінны прыняць штодзённы, упарты ўдзел у справе зьніжэньня цэн.

Удушлівым газам.

У сакавіку бягучага году мінула другая гадавіна гэроічнай сьмерці т. т. Мечыслава Гайчыка і Францыска Пілярчыка членаў компартыі Польшчы, зьверскі забітых польскай жандармэрыяй у горадзе Дамброве ў 1925 годзе.

28 лютага правакатар Камінскі быў застралены перад вачыма паліцыі, на адной з вуліц Дамброву. А праз тыдзень кватэра Пілярчыка і Гайчыка была ўжо выкрыта агентамі дыфэнзывы. Трох паверховы будынак на майскай вуліцы быў абкружаны паліцыяй, і ў 4 гадзіны дню па ўсім правілам самкнутага пяхотнага строю паліцэйскія пашлі на прыступ.

Пасьля першай, няўдаўшайся, аткрытай атакі паліцыя асадзіла дом. Рух па вуліцы быў спынены. Увесь квартал быў ачэплены коннай паліцыяй. Усе жыхары суседніх дамоў былі удалены з сваіх кватэр. Іх месца занялі паліцэйскія зрабіўшы з вакон гатовыя позыцыі для абстрэлу двух невялікіх ваконцаў на супроць.

Асада была організавана па ўсіх правілах стратэгічнай навукі. З сіламі, кінутымі паліцэйскай управай Дамброву на Майскую вуліцу, можна было-б атакаваць цэлы ўзброены атрад. Але, як відаць, для польскай паліцэйшчыны якасьць раўнялася колькасьці. І бясстрашны гэроізм двух прымусіў кінуць супроць іх сілы, пераважваючыя іх колькасна, па крайняй меры, у дваццаць раз.

Дзьве гадзіны працягвалася асада. Дзьве гадзіны каля 40 паліцэйскіх абстрэльвалі маленькі чатырох-аршынны пакойчык на трэцім паверсе ля даху. Ужо даўно ня было ні рам, ні шкла ў двух маленькіх вокнах, ужо даўно столь і сьцены ўяўлялі рванае, закопчанае рашата, ужо даўно пакрыліся твары двух, запёртых пад перакрэсным ружэйным агнем, сьвінцовою копацьцю і белым пылам абваліўшайся штукатуркі.

І ўжо зусім сьцякаў кроўю чатыры разы ранены Гайчык, ледзь пасьпяваў хустачкай перавязваць сваю акрываўленую руку Пілярчык, але яшчэ былі зарады ў абоймах двух маленькіх рэвольвэраў, гэроічна адстрэльваўшыхся ад паліцэйскіх вінтовак.

І гэтыя рэволюцыянэры яшчэ стралялі.

Пасьля двух гадзіннай атакі, якая ні дала паліцыі дадатных вынікаў, быў выкліканы атрад вайсковай хэмічнай абароны.

... Удушлівы газ... Ён пранікаў у ноздры у горла, разрываў і сьціскаў лёгкія. Акрываўленыя пальцы адмаўляліся страляць.

І Гайчык, Мечыслаў Гайчык, бясстрашны і пламенны, памёр першым.

Але рэвольвэр Пілярчыка яшчэ стрэліў.

«Да апошняга зараду».

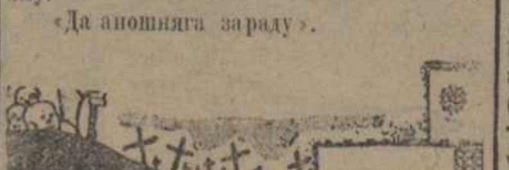

Калі змоўклі выстралы з асаджонага пакою, паліцэйскія парашылі зноў пайсьці на прыступ. Страляючы на хаду, яны ўварваліся ў пакой.

І чуючы стук цяжкіх падкаваных паліцэйскіх ботаў па лесьніцы, Пілярчык зьбірае свае патухаючыя сілы.

«Да апошняга зараду. Апошні—у сэрца».

І дрыжачай, залітай кроўю з раны, рукою Пілярчык спускае курок. У сэрца...

* *

Яны былі без працівагазу, гэтыя двое, яны ішлі з адкрытымі грудзьмі і горда паднятымі галовамі. Але у іх сэрцах—было тое, супроць чаго бясьсільны нават гэты ўдушлівы газ. У іх сэрцах—быў той дынаміт, нявычэрпаны і растучы запас якога ўзарве калі небудзь гэты лад крыві, турмаў і шыбеньніц.

Ал. А—ў.

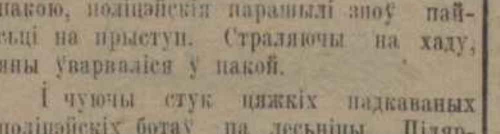

Напад на наша консульства ў Кітаі.

На ранішнім пасяджэньні зьезду, адразу па скачэньню дакладу Наркамзема, выступіў з ўнечарговай заявай прадстаўнік БССР пры Саюзным Урадзе тав. Хацкевіч, які паставіў у вядомасьць аб тым, што 6-га красавіка быў утвораны напад на наша пасольства ў Пэкіне і на консульства ў Шанхаі.

Напад гэты суправаджаўся зьдзекамі над супрацоўнікамі нашых устаноў у Кітаі, конфіскацыяй бібліотэкі пасольства і г. д.

Т. Хацкевіч перадаў зьезду аб тых мерапрыемствах, якія былі зроблены Саюзным урадам.

Гаспадар зямлі беларускай—

ВОСЬМЫ ЎСЕБЕЛАРУСКІ ЗЬЕЗД САВЕТАЎ

Такі колектыў не памыліцца!

Выступленьні дэлегатаў па справаздачы ўраду

Вучэце нас працаваць, скарыстайце энергію моладзі.

Перадаўшы зьезду прывітаньне ад імя комсамолу Беларусі, якое дэлегаты спаткалі працяжнымі воплескамі, тав. Галавач падкрэсьліў:

Намесьнік сакратара ЦК ЛКСМБ тав. Галавач

— Моладзь складае ня малую частку насельніцтва Беларусі, што дае нам магчымасьць тут, на зьезьдзе высунуць шэраг запатрабаваньняў. Моладзь надзвычайна зацікаўлена ў гаспадарчым і культурным узросьце нашае Савецкай рэспублікі. **На гэтым вучастку нашай працы мы маем ужо значныя дасягненьні.** Напрыклад **у Барысаве пасьля таго, як кіраўніцтвы заводамі прынялі прапановы комсамольскіх колектываў—экономіцца да 20 тысяч рублёў у год.**

Застанавіўшыся на тым, што комсамолу у гэтай працы патрэбна дапамога з боку спэцыялістых, тав. Галавач зьвяртае увагу зьезду на землеўпарадкаваньне, ролю ў гэтым комсамолу, на асушку балот. Ён кажа:

Перад савецкай уладай стаіць задача **выцягнуць Беларусь з балота.** Комсамольцы—актыўнейшая сіла моладзі, энэргічная, шчыльна згуртаваная, якую можна скарыстаць у гэтым напрамку.

У грамадзкай працы,—кажа далей тав. Галавач,—**комсамольцы і актыўная беспартыйная моладзь выхоўваюць з сябе вытрыманых работнікаў Савецкай дзяржавы.** Мы маем тысячы комсамольцаў у сельсаветах, сотні ў гарсаветах, якія з посьпехам выконваюць ускладзеныя на іх абавязкі. **Жыліхоўскі сельсавет** (Случчына), **дзе старшыня і сакратар—комсамольцы—атрымаў ад ураду СССР узнагароду за лепшую працу.**

Зараз Савецкая ўлада паставіла перад сабой задачу—барацьба з бюрократызмам у нашым Савецкім апараце. **Тут, таварышы, комсамол Беларусі, якога налічваецца 63.000 з лішнім, можа зьявіцца добрымі акулярамі, праз якія Савецкая ўлада можа бачыць усе недахопы ў працы апарату.**

Заканчваючы сваю прамову, тав. Галавач патрабуе ад зьезду:

Комсамол будзе яшчэ з большым посьпехам спраўляцца з сваімі задачамі тады, калі нас старэйшыя працаўнікі будуць навучаць працаваць, а ўрад БССР павінен прыняць захады да таго, каб энэргія моладзі прыкладалася да карыснай дзяржаўнае справы.

Больш шануйце маладое пакаленьне

Напершае—спынімся на землеўпарадкаваньні. Землеўпарадкаваньне ідзе вельмі марудна. У нас няма ні каморнікаў, ні агрономаў. Ніхто не кіруе нашаю працаю

Падругое—мала зварочваецца ўвагі на нашу няпісьменнасьць. Нашы дзеці сядзяць яшчэ на печы, ня вучацца і нічога ня ведаюць таму, што у нас няма ніякіх сіл, ніякіх сродкаў, каб вучыць сваіх дзяцей. Калі мы маем тры дзесяціны зямлі, а восем душ сям'і, дык мы нічога ня зможам для вывучаньня зрабіць. Што нам рабіць? Ці перайсьці на шматпольле, ці што небудзь іншае рабіць.

Трэба прыняць пад увагу пытаньне аб больніцах. Дайце нам хаця-б на кожны раён па аднаму добраму доктару.

Сялянка Калінінскай акругі тав. Кудзянкава

Батрак—дэлегат зьезду.

Зьмітрок Грышчанкоў. Аршанская акруга. Лядненскі р., вёска Асташковічы. Працуе батраком 10 год.

Аб чым казалі ў спрэчках.

тав. Васілевіч (Наркамфін)

— Ужо Саюзны Урад выдаў закон, з якога відаць, што асаблівых зьмен у сельска-гасп. падатку на будучы год ня будзе. Будуць толькі некаторыя папраўкі у тэй часьці закону мінулага году, якая прадугледжвае абкладаньне сельска-гаспадарчым падаткам заробкаў і неасноўныя галіны сельскай гаспадаркі: сады, агароды, сьвіньні, пчолы і т. д. Зьмены будуць мець на ўвазе разьвіцьцё адсталых галін сельскай гаспадаркі ў паасобных акругах.

тав. Фабрыцыус (Віцебская акруга)

Беларусь граніца і немцы і белапалякі. Раны, зробленыя ў той час, яшчэ адчуваюцца і сёньня. З гэтай прычыны ўрад БССР павінен прыцягнуць да ўзмацненьня нашай Чырвонай арміі увагу Усесаюзнага ўраду, каб агульнымі сродкамі забясьпечыць мірнае будаўніцтва.

Селянін **Палазьнік з Мазыршчыны** заявае:

— Неабходна ўстанавіць агульнае страхаваньне коняй, трэба зьвярнуць увагу на агнітрывалае будаўніцтва ў вёсцы.

— Вясковая жанчына за кудзеляю ня бачыць сьвету. Трэба будаваць льнапрадзільныя фабрыкі.

— Масты даўжынёю 3-4 мэтры трэба будаваць пры дапамозе тэхнікаў, каб мост не развальваўся.

* *

У выступленьні кожнага дэлегата адчувалася вялікая беражлівасьць у словах: менш агульнага, менш лаянкі,—больш практычнага, конкрэтнага, больш таго, што дапаможа нам яшчэ больш шпаркімі крокамі рухацца наперад.

Адказныя савецкія працаўнікі выкрываюць балячкі апарату, рабочыя і сяляне выказваюць настрой мас і ўсё гэта накіравана на адное мэты—будаўніцтва соцыялізму.

І зьезд кожнага выслухоўвае, непатрэбнае адкіне, каштоўнае, неабходнае прыме.

Бо такі колектыў не памыляецца!

Наколькі адбудавалася БССР за 2 гады.

Даклад старшыні Саўнаркому тав. АДАМОВІЧА

6-га красавіка, на ранішнім пасяджэньні зьезд заслухаў справаздачу аб дзейнасьці Ураду БССР з часу VII-га зьезду, якую зрабіў тав. ЯЗЭП АДАМОВІЧ.

Застанавіўшыся караценька на цяперашнім міжнародным становішчы СССР, дакладчык ставіць перад зьездам такое пытаньне:

— Наколькі будаўніцтва ў БССР, за апошнія два гады, за час нашай працы пасунулася наперад?

— Два гады таму назад у гаспадарчым становішчы Савецкага Саюзу стаяла задача разьвіцьця і пашырэньня буйнае прамысловасьці; побач з ёю стаялі проблемы апалу, транспарту, экспорту, узмацненьня чырвонца. Гэтыя задачы Усесаюзны ўрад выканаў поўнасьцю...

Валавая прадукцыя прамысловасьці

БССР за справаздачны час узрасла з 18 мільёнаў рублёў да 59 міл. Лік рабочых павялічыўся амаль што ў 2 разы. Заработак павялічыўся ў сярэднім з 43 руб. да 52.

У сельскай гаспадарцы

мы падышлі да даваеннага ўзроўню. Пасеўная плошча шмат большая, як ў даваенны час.

У галіне жывёлагадоўлі мы таксама маем посьпехі, толькі сьвінаводзтва крыху кульгае (ніжэй, як у даваенныя часы на 17 процантаў).

Апошняя Сэсія Саюзнага ЦВК прызнала мэліорацыю ў БССР агульнасаюзнай задачаю, і Саюзны ўрад будзе дапамагаць нам у гэтым.

На мэліорацыйную працу за 2 гады зьхрачана каля 1.800 тысяч рублёў апроч бяскаўскага крэдыту. Мы паставілі прад сабою задачу ў бліжэйшыя 7 год зьнішчыць беззямельную нестатковасьць, якая яшчэ ёсьць у нашай вёсцы. За гэтыя два гады колькасьць коопэрыраваных двароў у вёсцы вырасла з 18 проц. да 26 проц.

У савецкім будаўніцтве

— прыкметна значнае ажыўленьне саветаў, аўтарытэт сельсаветаў і гарсаветаў значна павялічыўся.

Мы думаем за пяць год страціць 108 мільёнаў рублёў на аднаўленьне прамысловасьці БССР. Трэба зьвярнуць асаблівую ўвагу на буйную прамысловасьць, якой зьяўляецца ў нашых умовах: лясная, ленатканкая, папяровая, шкляная і г. д.

Выконваем заветы тав. Леніна аб электрыфікацыі. За бягучыя пяць год думаем асыгнаваць на гэту справу 27 мільёнаў руб., з якіх 17 млн. руб. на

пабудову Асінаўскае станцыі

Праблема беспрацоўя стаіць прад намі ва ўвесь рост. Побач з індустрыялізацыяй краіны, мы павінны разгортваць тэхнічныя працаёмкія культуры ў самой сельскай гаспадарцы. Інакш мы ня зможам зьнішчыць беспрацоўе і зьліквідаваць аграрную перанаселёнасьць.

У зьвязку з задачай індустрыялізацыі, пашырэньня тэхнічных культур і наогул павялічэньня таварнай часткі сельскай гаспадаркі ў нас стаіць трэцяя задача—гэта барацьба за зьніжэньне цэн.

Культурнасьць насельніцтва

значна павялічылася, сьвядомасьць расьце, як на дражджах. Наша галоўная задача ў культурным будаўніцтве заключана ў выкананьні ў 10 гадовы тэрмін усеагульнага навучаньня.

Праз усеагульнае навучаньне мы канчаткова ліквідуем няпісьменнасьць, праз усеагульнае навучаньне будзем мець новае пакаленьне культурным, а не калечаным, як зараз на вёсцы.

За гэтыя гады Савецкі ўрад БССР, як колектыў, з дапамогаю рабочых і сялян замацаваўся. Але ўсё-ж такі мы не павінны зачыняць вачэй, што калі мы трохі глыбей глянем у савецкія установы, то

бюрократызму хоць адбаўляе.

У нас часта таварышы працуюць для сакратароў, машыністак і дзелаводаў, а не для рабочых і сялян. Мы маем такія зьявішчы, калі таварышы перакладаюць з аднаго на другога адказнасьць і ніхто яе не бярэ. Апошнія часы ў Саўнаркоме мы прытрымліваемся таго погляду, што трэба ў бліжэйшую палову году працаваць не над тым, каб выдаваць законы, а прыпыніць лавіну бюрократызму, якая абурваецца на нас.

За гэтыя гады ёсьць

вялікія дасягненьні ў нацыянальным пытаньні:

амаль усе акруговыя і раённыя зьезды праходзілі на беларускай мове. Савецкія ўстановы, школы ўсё больш і больш пачынаюць абслугоўваць беларускае сялянства на роднай мове, адначасова добра абслугоўваюцца на нацыянальных мовах яўрэйскія, польскія і іншыя масы.

Міжнароднае становішча цяпер такое, што няма ніякае ўпэўненасьці ў яго трываласьці: капіталісты то лаюцца, то правеюць, то прызнаюць нас, то шлюць награды. Але ўсё гэта значыць адно, што буржуазія не любіць Савецкага Саюзу. Гэта прымушае нас яшчэ больш сур'ёзна падумаць над узмацненьнем Чырвонай арміі.

„Бацюшка бюрократызм і матушка валакіта“.

Комсамольскае бюро засядае, зьбірае, рассылае, падшывае, пашырае і паглыбляе...

Комсамолец сьпіць на сходах, зявае на пасяджэньнях, а жыве не па цыркуляру.

Новаму складу бюро ячэек трэба выгнаць з сваёй працы бюрократызм і валакіту, узяцца за жывую справу.

„ДОСЫЦЬ ПАГЛЯДЗЕЦЬ НА НАС, ЯК МЫ ЗАСЯДАЕМ, ЯК МЫ ПРАЦУЕМ У КАМІСІЯХ, КАБ СКАЗАЦЬ, ШТО СТАРЫ АБЛОМАЎ ЗАСТАЎСЯ І ТРЭБА ЯГО ДОЎГА МЫЦЬ, ЧЫСЬЦІЦЬ, ВЫТРАХНУЦЬ, ДРАЦЬ, КАБ ЯКАЯ-НЕБУДЗЬ КАРЫСЬЦЬ БЫЛА. НА ГЭТЫ ЛІК МЫ ПАВІННЫ ГЛЯДЗЕЦЬ НА СВАЕ СТАНОВІШЧА БЯЗ УСЯЛЯКІХ ІЛЮЗІЙ“.

ЛЕНІН.

Займаюцца толькі „оргвывадамі“.

(Полацак, ячэйка саюзу будаўнікоў).

Экономпрацаўнікі у нашай ячэйцы зьмяняюцца надта часта. Новае бюро і новы экономпрацаўнік. Гэта звычайнае зьявішча.

3 верасьня 1926 году па 16-е сакавіка 1927 году зьмянілася 4 экономпрацаўнікі. Пры перавыбарах бюро ячэйкі, 14-га лістапада аслабанілі ад абавязкаў тав. **Цымбалава** і высунулі тав. **Сінягу**. 19-га сьнежня назначылі **Мінкевіча**. **Мінкевіч** працаваў да 16-га сакавіка. Ён не ўвайшоў у склад новага бюро ячэйкі і таму яго вызвалілі ад абавязкаў экономпрацаўніка.

На пытаньне чаму яго не пакінулі,—быў дадзен адказ: «Ён ня сябра бюро ячэйкі».

Дзеля падрыхтоўкі экономпрацаўнікоў высунулі яшчэ двух комсамольцаў **Вайнштэйна** і **Хайкіна**. Дзякуючы таму, што Хайкіна уцягнулі у працу, а **Вайнштэйна**—не зьявілася неабходнасьць: **Вайнштэйну**, як не падрыхтаванаму «заць на шанцы», а **Хайкіна**—прызначаць экономпрацаўнікам. Такую пастанову вынесьлі пры перавыбарах новага бюро ячэйкі.

Ці можна быць добрым практычным працаўніком пры тых умовах, калі высоўваюць на некалькі дзён, потым выганяюць, указаньняў працы не даюць, гавораць, што нягодны.

Трэба нам менш займацца оргвывадамі, а больш практычна працаваць і кіраваць. На мойму гэта такі-ж бюрократызм і чыноўніцтва, з якім трэба змагацца і аб'явіць бязлітасную барацьбу у нашай організацыі.

Гойса.

Больш таварыскай чуласьці!

(Менск, яч. ЛКСМБ сталовак МЦРК).

Ячэйка зусім ня ведае аб іх хатнім жыцьці, і ня цікавіцца ім.

Сустракаю я аднойчы адну з іх на вуліцы. Бледны, зморany твар, пахмурыя вочы.

— Што з табою?

Яна махнула рукою і адказала:

— Ведаеш, ён мне зусім не дапамагае. Дзіцяці трэба купіць ложачак,—няма дзе спаць. Сама абарвалася. А яму хоць-бы што!

— А сама, ты, аб гэтым яму гаворыш?

— Што казаць, сам ведае... Ведаеш што—раптам хапае яна мяне за руку—я цяпер ні за што ня ўступлю ў партыю. Там усе такія... Я зусім разачаравалася і ў комсамоле...

Я доўга з ёю гутарыў аб тым, што нельга на аднаму, двум чалавекам судзіць аб усёй організацыі, што трэба пагаварыць з мужам, прысты дзіць яго, але толькі ня плакаць і нарэшце кінуць думку аб разачараваньні, узяцца за падрыхтоўку ў партыю...

Яна спачатку гаварыла аб самагубстве, плакала, потым супакоілася.

Праз некалькі дзён папрасіла ўстаў і програму УсеКП.

Таварыская гутарка, савет—узьдзейнічалі, можа і часова... Гутарак і размоў тут, вядома, мала...

Трэба было-б нашаму закасьцянеламу бюро ячэйкі паменш асядаць, сабіраць, пашыраць, падшываць», паглыбляць—а ўзяцца за жывую працу, у прыватнасьці нашых ячэйковых сходаў. Трэба ўважліва адцесьціся да некаторых сяброў ячэйкі, якія называюцца у данай ячэйцы «баластам», даведацца, чаму комсамолец ня цікавіцца працай, нагрузіць гэты «баласт».

„Лёд зломаны“

(Менск, ячэйка комунальнікаў).

У недрах Нямігі брудных і няпрыгожых, дзе двары зьяюць памойнымі ямамі і чорныя лесьніцы пужаюць сваёй кволасьцю, захаваўся «куток рабочых комунальнікаў». Знайсьці цяжка. Шыльды з вуліцы няма. Толькі дворнік прыветліва ўсьміхнуўшыся паказаў:—Там за брамай пашукайце.

Невялічкі клюб. Заля. 2 пакойчыкі—чытальня. Сьветла і чыста. За паўгадзіны да сходу разьвесілі мы перасоўку. Падыходзяць, уважліва чытаюць. Усьміхаюцца, бо навіна. Пачаўся сход. У ячэйцы маюцца дасягненьні, але побач з імі больш недахопаў.

— А чаму-б не скарыстаць вопыт іншых ячэек, які маецца ў перасоўцы?

— Што-ж мы будзем шукаць новых шляхоў, калі з комсамольцаў ніхто ня хоча працаваць. Выклікаем на АПА, каб праверыць, як чытаюць хлапцы газэты, але апошнія адказваюць:—Газэты выпісваем, але ня чытаем. Так гаворыць актыў, які сам не дае практычных указаньняў.

Гэтая безадказнасьць за абавязкі—галоўная хвароба ячэйкі. Тут трэба не чакаць ад райкому цыркуляраў, а трэба скарыстаць, уважліва прагледзіць вопыт іншых ячэек, напрыклад, аб масавай працы, як наладзіць шэраг вечароў у сваім клюбе, каб адцягнуць моладзь ад піўной і гуляньня па Савецкай. Здаецца, «лёд закасьцянеласьці» зломан. Сход аднагалосна прыняў прапановы перасоўкі аб наладжваньні экскурсій, вечароў з політвайной, аб правядзеньні сходаў без дакладчыкаў.

Алэсь Каліта.

Аб працы наогул і кіраўніцтве ў прыватнасьці

У шмат якіх актывістых на кошт кіраўніцтва свае думкі.

Адзін кіруе гэтак

А калі рука занята ўставачкай, тады кіраўніцтва атрымоўваецца такое

Іншыя кіраўнікі водзяць комсамольцаў за нос

Замучаны цяжкай няволяй...

Што такое цыркуляр?

Цыркуляр—адна з форм, праз якую тая ці іншая організацыя павінна ажыцьцёвіць кіраўніцтва нізавымі ячэйкамі.

Гэтая паперка доўгіх памераў, напісаная сухою незразумелай мовай, з непраменным удзелам слоў з канцэлярскага лексікону, „лічыць неабходным“, „паглыбіць“, „узмацніць,“, „узгодніць“, падвесьці вынікі і г. д.

Падругое, гэта паперка, сьпісаная з якой небудзь іншае паперкі.

Патрэцяе, гэта тое, што гадамі ляжыць у папках і ніколі ня чытаецца.

Пачацьвертае, гэта тое, ад чаго ў актывіста пачынаюць выпадаць валасы і Акраддзелу Аховы Здароўя прыходзіцца траціцца на мацэсцкія ванны, на ялтынскія курорты і кіславодзкія гразі.

Яшчэ дзясяткі адзначэньняў могуць быць „па пытаньню“, што такое цыркуляр.

Ячмень і інструктар Драчкоўскі.

Сакратар Райкому Драчкоўскі выцяг з карыдору веласіпэд, правёў яго тудысюды па вуліцы, а тады, спрытна ускочыўшы на сядзеньне, паехаў.

Збоку гаўкнулі сабакі, пранесьлася вывеска «Райком ЛКСМБ» і поле пашло яшчэ добра ня высахшае з боку дарогі, вясновае.

Добра мець веласіпед. Сеў і паехаў і гэта табе не пешаходзец які, і не на падводзе, а толькі вокам зглядзеў, як ужо у другім сяле.

Драчкоўскі свае 29 ячэек за адзін дзень аб'едзе.

Прыедзе ў адну:—ну як у цябе справа. Падшыты? Ну й добра. І едзе ў наступную. Галоўнае з таго едзе, што вось іменна яшчэ трэба праехаць вярсту лішнюю, здавальненьне адчуваеш, сьніцы мільгаюць, вясна навокал і ўсё да гэтага.

І гатоў ён расцалаваць таго сакратара у каго добра усё—справы значыць падшыты, гэта—з нумарам, тое—з нумарам, даты пэўныя—аж душа радуецца. Пасьля і ў пастановах адзначыць такому сакратару—справа ў... ячэйцы вядзецца здавальняюча. За плячыма паперак што робіцца, Драчкоўскі не заўсёды прыглядзіць.

Пасьля такіх аб'ездаў Драчкоўскі адчувае сябе лёгка, жыцьцярадасна, можна сказаць.

Сядзе за райкомаўскі стол і пратаколы чытае.

«Сход Забельскай ячэйкі»

Слухалі даклад сакратара ячэйкі

Слухалі:

1. Аб пасяўной кампаніі.

Пастанавілі:

1. На прычыне таго, што сялякі на агранамічны пункт прыдуць, як відаць, з запазьненьнем, засеяць сваю дзесяціну рукамі на той нядзелі. Зрабіць гэта таварышом Башлыку і Пянчуку.

Старшыня сходу (подпіс).

Сакратар сходу (подпіс)

— Як?!—ускочыў Драчкоўскі—Зварот да першабытных прыёмаў, а дзе прыклад насельніцтву? Ні ў якім разе!—І чыркнуў рэзалюцыю. На рэзалюцыі на трэці дзень кіраўнік спраў наскрэбаў паперку у ячэйку, на шосты дзень дзякуючы кур'еру Рык'а папала паперка ў ячэйку.

Там хлапцы уважліва аднесліся да абурэньня Драчкоўскага і нат прызналі, што гэта і сапраўды зьяўляецца старымі прыемамі, і паперку паслалі:

— Чакаем сялякі.

А пакуль што ў адзін дзень Башлык і Пянчук, закасаўшы штаны, кідалі размашыста залаты ячмень.

II.

Сялак чакалі да палавіны чэрвеня.

Так і не прышлі яны, ці заваляліся дзе у складох, ці падумалі, што вясна ужо прашла і лепш так і стаць.

Рабіў Драчкоўскі даклад на парткоме.

Вясеньняя пасеўная кампанія. У Забельскай ячэйцы ёсьць дзесяціна, але сялякі... тут ен заміргаў вачыма і глянуў у бок сакратара Забельскай ячэйкі.

Той ускочыў і шапнуў Драчкоўскаму

—Ячмень ужо калосіцца, рукамі засеялі

Драчкоўскі абрадваўся і гаварыў як у пачатку:

— Кампанія праведзена добра, у Забельскай ячэйцы дзесяціна засеяна ячменём...

На пасяджэньні райкому ЛКСМ, праз тыдзень Драчкоўскі ўнёс рэзолюцыю:

Адзначыць здавальняючае правядзеньне засеваў дзесяцін асабліва ў Забельскай ячэйцы.

Выпіска прышла ў жніўні, ячмень ужо даўно комсамолкі пажынаці і думалі хлапцы аб тым, як сеяць жыта, бо пакуль што прыдзе з райкому, дык і віктукне.

Макс.

Раім прачытаць

комсамольскаму актыву да складаньня пляну далейшай працы.

А. Косараў. За жывое конкрэтнае кіраўніцтва ў комсамоле. 104 стар. Цана 45 кап. «Молодая Гвардия». 1927 году.

Маленькая кніжка тав. Косарава дастойна таго, каб не ўважліва прапітудзіравалі ўсе нашыя актывістыя. На жывую тэму аб ажыўленьні працы ў нас напісана досыць многа і нагаворана яшчэ больш. Аўтар у прадмове правільна адзначае, што ў галіне ажыўленьня працы саюз мае з часу 14 партзьезду і 7-га зьезду саюзу вялікія посьпехі, але аднак, да гэтага часу ўсё яшчэ хворым пытаньнем у працы саюзу зьяўляецца пытаньне аб кіраўніцтве.

«Гэта апошняе (г. зн. кіраўніцтва),—па зацьвярджэньням аўтара,—заўжды прымае сухія і казённыя бюрократычныя формы». Задачу сваю аўтар бачыць у растлумачэньні шырокім масам комсамольскага актыву неабходнасьці пераходу да такога жывога кіраўніцтва і неабходнасьці практычных навыкаў і прыёмаў, якія дапамогуць ажыўленьню працы.

Ці вырашыў аўтар гэтую задачу?

Можа быць, ня трэба было перагружаць кніжку падцьверджэньнямі неабходнасьці пераходу на такое кіраўніцтва. Але гэта, мабыць, ня толькі па віне аўтара, колькі з-за спазьненьня выхаду кніжкі. Значна цікавей кніжка ў той частцы, дзе паказваюцца прыклады конкрэтнага жывога кіраўніцтва і дзе сам аўтар дае той ці іншы практычны савет, як палепшыць наша саюзнае кіраўніцтва.

З гэтай галіны вылучаюцца добра напісаныя, з добрымі яскравымі прыкладамі,—разьдзел аб актыве. Уласна кажучы, гэты разьдзел і складае стрыжань ўсёй кніжкі за-тым, што натуральна, што ад актыву, ад яго ўменьня, жаданьня і ступені падрыхтаванасьці будзе залежаць пасьпешнае ўжываньне і разьвіцьцё ў саюзе новых формаў і мэтодаў працы саюзу.

Вось

асноўныя хваробы нашага актыву,

як іх паказвае аўтар:

«раськіданасьць у працы, няўменьне прадумаць пытаньні сваёй працы, няўменьне правільна організаваць сваю працу, «адсутнасьць у актыву вольнага часу» для сваёй самаадукацыі,—усё гэта ўпіраецца ў някультурнасьць нашага актыву.

У сілу гэтага мы часта бываем грубыя, нячуткія, нетактычныя з комсамольскай масай, на гэтай падставе ў нас бывае адміністрыраваньне ў працы і няўменьне мысьліць».

У чым-жа бачыць аўтар выйсьце?

У сувязі з масамі, у спэцыялізацыі актыву, у павышэньні яго кваліфікацыі, ва ўзмацнёнай вучобе, у правільнай нагрузцы.

«Існуючае становішча з практычнай працай актыву,—піша аўтар,—можна характарызаваць як становішча, пры якім мы сваім кіраўніцтвам дапамагаем актыву разумець агульныя задачы працы, але не даем яму разуменьня, як гэтыя задачы ў абстаноўцы яго працы павінны конкрэтна праводзіць у жыцьцё. Гэта тлумачыцца агульнасьцю нашага кіраўніцтва, яно нараджае гэтае зьявішча». Адсюль конкрэтная прапанова ў аўтара: «Спэцыялізацыя актыву».

Цікавыя думкі аб склоках у саюзе, ці «аб організацыйных расхаджэньнях», як іх называе аўтар.

Думка аўтара аб тым, што

ў нас вельмі часта займаюцца „оргвывадамі“

г. зн. зьняцьце людзей з кіраўнічай працы, за ўсякую самую маленькую памылку, дзе нават проста ў сілу нейкай устаноўленай традыцыі,—заслугоўвае ўвагі. Бязумоўна, пры такім становішчы ў нашай,—у аснове сваёй выхаваўчай,—організацыі людзі ня прывучаюцца ў кароткі тэрмін,—ад аднаго оргвываду да другога, прывыкнуць да працы, пазнаць яе і ўнесьці ў мэтады сваіх папярэднікаў, што небудзь новае.

З другіх разьдзелаў кніжкі адзначым разьдзел

аб унутраной дэмократыі,

дзе аўтар «ваюе», галоўным чынам, з упрашчэнчаскім, вульгарным разуменьнем унутрысаюзнай дэмократыі толькі як адказу саюзу ад мэтадаў камандваньня і прызначэнства. Для аўтара ўнутрысаюзная дэмократыя—не адцягненая самамэта, а адно з галоўнейшых і неабходнейшых сродкаў правільнай організацыі ўсёй комсамольскай працы. «Унутрысаюзная дэмократыя спрые найбольшаму разьвіцьцю самадзейнасьці і ініцыятывы комсамольцаў. Бяз гэтай асноўнай умовы нашага кіраўніцтва ня можа быць ажыўлена праца ячэек і камітэтаў саюзу. Унутрысаюзная дэмократыя, яе правільнае разуменьне і правядзеньне азначаюць нешта іншае, як уцягненьне тысяч і тысяч комсамольцаў, аб'яднаных у УсеЛКСМ, у працу саюзу ва ўсякую справу, да якой прыкладвае свае рукі, свае стараньні і энэргію комсамол».

У якасьці ілюстрацыі ў гэтым разьдзеле прыведзены дзесяткі прыкладаў таго, як у нас часам скажона разумеюць дэмократыю. Так, у адным месцы комсамольцы абурана заявілі актывістым: «Раз дэмократыя, дык не прымушайце працаваць!» У другім месцы, у адказ на адвод радавым комсамольцам сакратара, апошні выступіў з прамовай, што «уняплянавае высоўваньне актыву ёсьць дэмагогія, а з гэтай прычыны і супярэчыць асновам унутрысаюзнай дэмократыі».

Даючы характарыстыку сучаснага становішча саюзнага кіраўніцтва, аўтар выкарыстаў вопыт працы ў новых формах такіх буйных організацый, як Маскоўская, Ленінградзкая і Украінская.

Асноўны вывад аўтара той, што посьпехі ў справе ажыўленьня ўсёй саюзнай працы ў справе ўжываньня жывога, конкрэтнага кіраўніцтва ў нас ёсьць, і посьпехі досыць значныя. Але ўсё-ж большасьць ячэек і організацый саюзу яшчэ не раскачаліся і толькі прыступаюць да выкананьня гэтай задачы. У канцы кніжкі прыкладзена рэзолюцыя 3-га пленуму ЦК аб формах і мэтодах саюзнага кіраўніцтва.

Можна толькі пашкадаваць, што саюзу прышлося некалькі месяцаў чакаць патрэбнай кніжкі.

Н. Мікалаеў.

Літаратурная старонка

Янка Гоманаў.

Зьезду Саветаў.

У белы іней
Убраліся сосны...
Паклон краіне
У песьні роснай.
У песьні роснай
У васільковай,
Краіне простай
Краіне новай...

Ў далёкі вырай
Ляцелі гусі...
Сьцяг вольны вырас
Над Беларусьсю
Над Беларусьсю
Ня зьвісьне іней...
Зьвінеце-ж гусьлі
Паклон краіне!..

Вінцусь Казлоўскі

Песьня плытніка

Не забыцца мне, ой ніколі не.
Калі быў я малым на плытох.
Сьлёзы падалі у ваду воласам
Падаў думай я ў сінюю тонь.

І бывала мы, ціхай раніцай,
Выплываем адзін-за другім.
Песьня сумная завіваецца,
У студзённую замець смугі.

Вывіваюцца вераніцаю
Згоны доўгія у згібах рачных.
І шумяць, шумяць лозы ніцыя,
Быццам, шлюць прывітаньне вясны.

І зьвініць, зьвініць прыс мой звонікам
І чамусьці усё неяк сьпяшыць.
Над далінаю ціха сонейка
Выплывае на вольную шыр.

І глядзіш у даль, даль бязьмежную
Ці ня выйдзе матуля спаткаць.
Ўспамінаюцца кудры сьнежныя,
Ануекаецца млява рука.

І падумаеш, неяк нехаця,
Пра тугу залацістых брывей
Так і хочацца, у думах зьвесіцца:
Ці-ж яна ўжо мяне ня заве?

Ці-ж забыла ўжо там пра плытніка?...
Адно сэрца шчыміць і шчыміць,
Так і хочацца кінуць плынік мне—
Бегчы, бегчы дамоў напрамік.

І затомлены чуць ня падаю,
Не валодаюць рукі амаль.
Наліваюцца вочы ягадай.
А падмогі няма і няма...

Не забыцца мне, ой ніколі не,
Калі быў я малым на плытох.
Сьлёзы падалі ў ваду воласам,
Падаў думай я ў сінюю тонь.

А цяперачы, калі плыт плыве
Неяк хочацца плысьці і мне.
Неяк хочацца ў зорнай сіняве
Мне чупрынай зьвінець і зьвінець.

Міх. Багунец.

Заходняй Беларусі.

(На апошнія ўкадзе).

На захадзе неба
У чырвоным агні,—
Ў крывавым тумане краіна.
На захадзе цемраю
Скручаны дні,
На захадзе зьяюць руіны...
— Руіны сялянскіх
Аграбленых хат—
Палохаюць вокны пустыя...
У краіне пануе
Разьюшаны кат,
Крывёй рукі панскія мые...
Натоўпам бліскучым
Праходзяць гады,
Імкнуцца ў сьветлыя далі...
Ледзь зорка дз[illegible] блі[illegible]—
Кат—імкнецца туды.—
Хавае у цьмяныя шалі...
Крывёю заліты

Разлегі палёў,
Загоны ў крыві пата[illegible]улі,
У заходняй краіне
Вяжні ланцугоў
[illegible] кулі—народ ахінулі...
І плач, і праклянцьці,
І стогны людзей—
Кіпяць, як бурлівыя хвалі,
А чорная постаць
Крывавых падзей
Ўзбуджае заснуўшыя далі...
Ачнецца краіна,
Паўстане народ,—
Віхры забушуюць, пажары;
Надыйдзе чаканы
[illegible] радасны год—
І зьнікнуць крывавыя хмары...
Туманы разыйдуцца,
Высахне кроў,—
Да Волі памкнуцца на [illegible]ы.
[illegible] подыхі сьветлых,
Свабодных вякоў
Зазьяюць пад сьцягам свабоды...

. . . .

На захадзе неба
Ў чырвоным агні,—
Ў крывавым тумане краіна,
І змрочнаю цемраю скручаны дні,
Пажарамі зьяюць руіны...

Р. Камлыга.

Спадабалася мне.

Спадабалася мне комсамолка
За прыветлівы погляд вачэй,
Ды за тое, што кудзеркі шоўкам
Завіліся наўкола плячэй,
Ды за тое, што песьняю звонкай
П'яніць гай, бы у начы салавей,
Спадабалася мне комсамолка,
Бо з пад чорных і ценкіх брывей
Задуменныя вочы гавораць:
— Я люблю комсамол, колектыў!
— Я у песьнях з юнацкім задорам
Прывітала Вясну як і ты!

Быў сакавік.

(АПАВЯДАНЬНЕ).

Быў сакавік...

Марозны дым з фабрычных труб густа слаўся па крывых вуліцах.

У той дзень слухачы коопэратары здавалі апошнія залікі, і тут-жа, па сваіх здольнасьцях атрымоўвалі назначэньні.

— Ты куды?

— У вёску.

— А ты Букач?

— Я ў мястэчка. Назначаны загадчыкам коопэратыву, адказаў, выплыўшы з настаўніцкага пакою, увесь чырвоны, мокры ад поту малады хлапец.

— Ого-го! Новы кандыдат у растратчыкі...

— Не клапаціцеся па мне...

Мястэчка, пасьля гарадзкога жыцьця, вабіла да сябе.

— Паеду, папрацую... адпачну, ды й спакус будзе менш, чым тут, разважаў ужо лежачы пад коўдраю Букач.

А раніцою пакінуў горад.

II.

Цягнулася вясновая пара. Увечары марозіла. Днём сонца зьнішчала апошні сьнег. Туманіліся вільгацьцю ваколіцы. Начное неба млела павеснавому. Самы прыгожы час для маладых завірух і лятуценьняў.

Букач сёньня не хацеў, як заўжды, iсьці гуляць. Ён сядзеў у адчыненым вакне і цешыўся хараством зорнага неба, хараством маладое вясны.

На царкоўным дзядзінцы ужо распускаліся таполі...

Смалістыя пахі ночак лезьлі к Букачу ў вакно, адтуль плылі па ўсім пакойчыку. Шырока разьдзімаліся моцныя грудзі, было лёгка, і чамусьці, сумна.

У апошні час, Букач шчыра працаваў на агульную карысьць. Пры справаздачы аказаўся вялікі прыбытак. За гэта атрымаў падзяку.

— Глядзі, таварыш! На вас уся надзея, —казалі пайшчыкі. Букач цяпер будавац канчатковы плян, свае працы.

А пад вакном праплылі дзьве цені. Адзін раз, і другі.

— Вось дзе манах! пачуўся жаночы голас.

У пакойчык паляцеў пучок першых веснавых кветак.

III.

Ішлі дні даўгія, за імі кароткія ночы... На мінулае лажыліся густыя цені... Букач працаваў. Пашыраўся коопэратыў. На вёсках былі адчынены аддзяленьні.

Пучок колішніх кветак завяў і высах. Ад свайго дзелавода Букач даведаўся, чый гэта падарунак.

— Плюй на яе, таварыш загадчык! Дрэнь баба, казаў дзелавод.

— Яна летась і мне насіла, а потым выцягнула за тры месяцы пэнсію.

Сёньня гледзячы на дзелавода, Букач успомніў дзьве цені пад вакном вясною.

— Тэ-ж!... Значыць яна штучка. Уздыхнуў і выйшаў.

Аднойчы ў хаце Букач знайшоў лісток. У ім незнаёмая жанчына хацела гаварыць з ім па важных справах... Прасіла прыйсьці на спатканьне.

Пачаў рыхтавацца...

Чорнаю коўдраю ляжала ноч над зямлёю. Чарней ночы былі вочы ў маладае аграномшы. Двумя вуглямі глядзелі на спалоханага Букача. Хвалявалі і пяклі.

— Рада, што прышлі.

— Мой стары сёньня паехаў... Я рада, што спаткала вас. Вы, як манах усё з сялядцамі, ды з гарбузікамі ў коопэратыве квасіце маладасьць... Калі-ж жыць?

— У вас мужык ёсьць?

— Мужык?! Яму ўміраць пара...

У вербах надрывала горла крыклівая сава, а за рэчкаю ўжо рашчыняла малінавыя вусны маладая зара...

Зморавы прышоў дамоў. А потым кожны вечар... ішоў на спатканьне... а то проста, пад абаронаю змроку, аграномша прыходзіла да Букача на кватэру. Тады на стале пішчаў хрыпаты грамафон, было віно, цукеркі. А потым—п'яныя пацалункі.

Пасаду загадчыка Букач часова перадаў дзелаводу.

Той карыстаўся часам.

— Пакуль загадчык выводзіць куранты, мы тут падлізнём казаў з шчасьлівою ўхмылкаю дзелавод і падлізнуў.

Прышла рэвізія. Знашла растраты.

IV.

Жаласьліва сьпяваў каля печы самавар... З цёмнага кутка глядзеў злосна Ленін... Злаваў на Букача, што нявыкаваў яго лёзунгу.

— І Букач быў злосны сёньня.

— Гадкае становішча,—разважаў ходзячы па пакойчыку.

— Да чаго рыхтаваўся, аб чым марыў?

Злаваў на сябе, на дзелавода, на сваю слабасьць.

Хацелася плакаць.

— Эх, чорт цябе забяры! Наварыў кашы, а праз што?

Ніколі не д[illegible] сабе гэтага...

Адчыніў вакно. Над мястэчкам ляжала ноч: ціхая, жнiўная...

Маўчала ноч. Было цёмна, а на душы яшчэ цямней. Думкі аб наступным невядомым лезьлі чарадою... Заставацца тут немагчыма. Сярод насельніцтва згубіў аўторытэт. Будуць тыкаць пальцамі, што прагандляваў коопэратыў. Трэба ўцякаць. Куды?.. Аграномша? Шкода яе. Яна ня вінавата... Раніцою да сонца пакінуў мястэчка.

. . . . . .

Букача судзілі як растратчыка.

Г. Корсік.

Ал. Розна.

Ізноў вясна!

Ізноў вясна—вясёлы дзень
Вада шуміць і льлецца ў долы
Вясну спаткаю я цяпер
На радасна-шумлівым полі...

Ізноў вясна. І з высаты
Прыветна сонца пазірае;
Ля бурнай-радаснай ракі
Бярэзьнік галавой ківае.

Ізноў вясна сваім крылом
Прастор шумлівы абхапіла
З разгульнай рэчкай пад сялом
Прыветліва загаварыла.

Ізноў вясна—разгульны час
Лягла у прастор на дол і горы,
Пайду к вясьне, ужо пара
Бярозкі з хвоямі гавораць.

Навакол гул, то новы дзень
Мяне вітае на прадвесьні
І толькі вецер дзе-ні-дзе
Шуміць у полі і ў лесе.

Ізноў вясна, прышла вясна
Шуміць рака і льлеца ў долы
І я спаткаю гэты час
На шумным і разгульным полі...

Рыгор Галота

Ів. Барайка.

(аповесьць)

Зьмест папярэдняга

1920 год. Польскія жаўнеры зьдзекуюцца над беларускім сялянствам. Спыніўшыся ў Целяшоўцы-абозьнікі на вечарынцы гвалцяць дзяўчат. Згвалцілі і Антосю. Несьцярпеўшы зьдзекаў Антося кідаецца ў вір... А навокал—цёмны лес. У лесе партызанскі атрад Рыгора Галоты, падрыхтаваны да нападу на польскі абоз...

[illegible]а тк[illegible] першая.

V.

Калі пачынае шарэць, Іван—стары мельнік, зьбіраецца ехаць дамоў. Ён беражна кладзе на дно чоўна сваю вастрагу, выкідае ў рэчку рэшткі абвугленых смалякоў з лучніка, бярэцца за шост, і яго човен рэжа ваду, туманы...

А туманы вільготныя...

Ад вільгаці і адзежына Іван, становіцца пранізанай туманамі.

Бульбоча пад чоўнам вада... Таўхане човен Іван ямчэй, мацней пачынае бульбатаць вадзіца, а забудзецца ў пору таўхануць човен, так і здаецца, што ён на месцы стаіць, хаця-ж і ледзь прыкметна ад папярэдняга штуршка ідзе ўперад... Тады і вада не бульбоча пад носам чаўна... А воды гладкія, ціхія ў летні час... Толькі дзе ні дзе, на вірох, плынь шпарка нясе ваду, адносіць човен...

Няма куды сьпяшацца Івану... Млын пустуе, зямлі няма, дык што-ж рабіць, калі ня рыбай заняцца... А стронга фунтовая ходзіць, акуні водзяцца...

Івану трэ' было цяпер павярнуць крыху, бо рэчка выгіналася, а на месцы выгібу быў вір, і заўсёды зносіла човен. Іван плюнуў на руку каб ямчэй штурхануць човен, адвёў рукі з шастом, штурхнуў, човен пачаў рэзаць струмень, пачала бульбатаць вада пад ім, як раптам.. нешта цяжкае скінулася з берагу, у тумане пачуўся пляск аб ваду... бульбатаньне... немы голас... потым цішыня, а пасьля ізноў...

Іван ні то ўразумеў у чым тут справа, ні то бязвольна павярнуў човен па напрамку чутага немага голасу...

У кроках дзьвух ад чоўна паказалася дзявочая галава са шклянымі вачмі... Іван атшатнуўся... Ён пазнаў Антосіны вочы, Антосіны курчавыя валасы...

— Антося! закрычаў Іван... Момэнтальна прычаліў да берагу і кінуўся сам у ваду... Зьнік... Даў нырца ў адзежы... Іван ужо не аднаго ратаваў ад гібелі...

Іван ведае дзе шукаць... Іван ведае куды падбівае струмень ваду... Пад бераг..

Човен чакаў свайго гаспадара. Плёскалася ў застаўцы стронга з паранеными вастрагою сьпінкамі...

Ды яшчэ і шэрань на двары... туманы... Трэба мець добрыя вочы, каб пад вадою поначы адшукаць утопленьніка... А у Івана вочы вострыя... Нездарма ён спрадвеку на рэчцы жыў з бацькам-мельнікам, а потым і сам мельнікам стаў...

Не прайшло і хвіліны, як Іван уцяліўшыся пяцярнёю за змоклыя валосьсі Антосявай галавы выплыў на адной руце на паверхню зыблістай вады, азірнуўся, перамяніў дух, і з Антосяй паплыў да берагу... Вада аднясла іх крыху паводаль ад чоўну...

Паміж густых зарасьнікаў, паміж аеру, ачароту ціха ішоў з логава Сьцяпан. З-пад ног пырхнула у паветра дзікая вутка... Ён упэўнена перашоў праз брод, на другі бераг рэчкі, да млыну. І неспадзёўкам напаткаў на сенажаці ля рэчкі свайго бацьку, Івана, які стаючы на каленах перад Антосіным целам, прыводзіў яе да пачуцьця.

— Гэта з чаго?, хто?,—ніто з жалям, ніто з перапалоху спытаўся Сьцяпан. І стаўшы гэтак сама на калені перад Антосяй, прыклаў вуха да яе грудзей... Здавалася, што сэрца маўчала. Толькі струйка цёплага паветра, што плыла роўненька, роўненька з Антосінага роту, скрозь зубы, сьведчыла аб тым, што жыцьцё яшчэ змагаецца са сьмерцю, не аддае ёй у рукі Антосю.

Іван са Сьцяпанам узяліся адкачыць Антосю. І толькі, пасьля таго, як яны зноў паклалі яе на зямліцу, яна млява расчыніла свае шаўкавістыя вочы, павярнула галавою і зноў абамлела...

Антося была выратавана. Сымон, яшчэ ня ведае з чаго гэта так сталася з ёю, але ён сёньня-ж у дзень раскажа Максіму—Антосінаму каханку, што бачыў ён раніцою, раскажа, шта бацька яго выратаваў яе ад сьмерці... Максім дзівіцца ня будзе, ён мабыць здагадаецца з чаго кінулася у абоймы віру яго Антося...

* * *

Вахмістр далажыў малодзенькаму сэржанту з ачгельскімі вусікамі, з эполецікамі, на якіх блішчэлі сярэбраныя прошвы, што варта на мосьце зьнікла.

— Знув бандыты?

— Невем... — коратка адрапартаваў перапалоханы вахмістр.

—Так...так.. і спрытна выцягнуўшы з кішэні сьвісьцёлку, сэржант пачаў сьвісьцець на трывогу.

Вось ад таго і на вуліцы сабакі вабрахалі, вось ад таго так рана скончылі жаўнеры вечарынку ў Дзянісавай хаце...

Сэржант, пане Дабравольскі, альбо проста, як звалі яго ў сям'і—Янэк, поўны запалу, поўны ваяўнічага настрою, прышоў у Целяшоўку, з далёкага Седлецу. Яго бацька—касьцельны захрыстыян недзе цяпер сьвятуе «божа цяла», а Янэк, тут змагаецца за «ойчызну», змагаецца з хамамі-бальшавікамі, змагаецца за культуру, і сам ня бачыць як замест таго, каб несьці культуру, яго-ж таварышы, а разам з імі і ён, насаджвае «культуру» на кончыкі сваіх «батоў», і што тая «вялікая» ідэя—«за ойчызну», абярнулася ў самыя нізкія, самыя ганебныя, зьдзекі над далучанымі да «айчызны»...

На трывогу сабраліся усе жаўнеры. І з ахвотаю пасьпаць пасьля бяссоннае ночы разгулу, асалавелыя, з ацяжалелымі галавамі ад «градусаў», яны раўнадушна выслухалі загад Дабравольскага, ня гледзячы на тое, што ён поўны запалу яго прамовіў.

Пачалі рыхтавацца ў дарогу. Некаторыя абозьнікі разышліся па сялянскіх дварох—пажывіцца, захапіць у дарогу сьнеданьне,—некаторыя, занадта вясёлыя ад задавальненьня атрыманага на вечарынцы апавядалі са сьмехам пра сваю спрытнасьць... І толькі частка пачала упрагаць коняй у павозкі поўныя гранат патронаў, кулямётаў.

А ў той-жа час у логаве Рыгора Галоты ішла падрыхтоўка да выступленьня. Шчолкалі затворы, раздаваліся дадатковыя «порцыі» патронаў...

І толькі тады, калі ўвесь атрад быў падрыхтаваны да выступленьня, Рыгор Галота ўпэўнена ступіў на пень. Ён расказаў аб пляне выступленьня, аб нападзе. Ён расказаў пра паводзіны кожнага партызана ў гэтай опэрацыі, ён падзяліў атрад на дзьве часткі. І разам з тым прыслухоўваўся да шапценьня лесу. Лес павінен быў паведаміць Рыгора аб тым моманце, калі выедуць з вёскі абозьнікі. І лес не здрадзіў, паведаміў, бо у лесе—свае.

Вужакай віліся партызаны з атраду Рыгора Галоты. Ішлі ў дзьвух напрамках. Адны на чале са Смычкай ў напрамку да Целяшоўкі, другія з Рыгорам пад прамым кутам—на гасьцінец... Двое засталіся вартаваць логава.

Першыя дайшлі да гасьцінца і пыліплі да хвой, другія схаваліся ў лазьняку ля мосту чакаючы абозу...

САЮЗНЫЯ НАВІНЫ.

Да водпускнай кампаніі

Бюро ЦК ЛКСМБ, надаючы вялікае значэньне прадбудучай водпускнай кампаніі 1927 году, лічыць, што організацыям неабходна азнаёміць рабочую моладзь з толькі што выдадзенымі пастановамі НКП і ЦСПСБ аб водпусках рабочым.

Асабліва трэба завастрыць увагу організацыі на своечасовае атрыманьне водпускаў рабочай, саўхоскай і саматужнай моладзьдзю, дахоўваючы ведомую асьцярожнасьць з тым, каб гэта ня выклікала скарачэньне апошняй.

Райконфэрэнцыі ЛКСМБ

ЦК ЛКСМБ ухваліў правесьці раённыя конфэрэнцыі комсамолу з 1-га па 30-е мая.

Піонэрскі друк

«Беларускі Піонэр»

— Згодна пастановы бюро ЦК ЛКСМБ адказным рэдактарам часопісі **„Беларускі Піонэр“** вызначан тав. Пякарчык, які ў хуткім часе будзе вызвален ад абавязкаў намесьніка старшыні ЦБЮП. Тав. Якімовіч прызначаны адказным сакратаром рэдакцыі.

— Здадзен у друк 8 нумар часопісі **„Бел. Піонэр“**, прысьвечаны Майскаму сьвяту і дню друку. Нумар гэты выйдзе 25 красавіка.

— **З мэтай павялічэньня падпіскі на „Беларускі Піонэр“** рэдакцыя часопісі сумесна з выдавецтвам **„Чырвоная Зьмена“** організуюць розыгрыш розных рэчаў (фото-апарат, радыёпрыёмнік, стрэльба, біблiотэчкі і г.д.) усяго на суму 260 рублёў.

«Дэр Юнгер Піонэр».

— 15 красавіка споўнілася двохгадовы юбілей існаваньня **адзінай у СССР яўрэйскай піонэрскай газэты „Дэр Юнгер Піонэр“**. Да гэтага часу газэта мае шмат перамог: дасягнула 4000-нага тыражу, аб'яднала навакол сябе каля 2000 дэткароў і г. д.

Да дню юбілёю газэты прыурочваюцца: кампанія за яе распаўсюджваньне, спэцыяльныя вечары: ранішнікі па атрадах і школах.

— Рэдакцыя газэты „Дэр Юнгер Піонэр“ організавала выстаўку-конкурс піонэрскіх і школьных насьценгазэт на яўрэйскай мове. Выстаўка адчынілася 15 красавіка у клюбе імя Леніна.

— Пры рэдакцыі нядаўна організаваны харавы і драматычны гурткі, якія ахапілі 55 чалавек дзяцей—піонэраў і школьнікаў.

Беспрацоўе расьце

Лічбы аб руху беспрацоўя сярод моладзі ў БССР, якія маюцца ў распараджэньні Наркампрацы, прыводзяць к наўпаэшным вывадам.

На 1-е сакавіка 1927 году шэрагі беспрацоўных падросткаў, маючыхся на вучоце юнсэкцый Бірж працы БССР, налічваюць **3053 чалавек**. На 1-е лютага гэтага-ж году было **2560**. Такім чынам адзін люты месяц даў павялічэньне на **4093** беспрацоўных юнакоў.

Па програмам

Камісія па вучнёўству пры Наркампрацы БССР распрацавала і зацьвердзіла програмы навучаньня падросткаў па наступным галінам вытворчасьці:

Дрэваапрацовачнай, папяровай, шкляной, гаўбаснай, млынавай, па фотографіі, па канцылярскаму навучаньню (прыкашчыкаў, рахунаводаў, бухгальтароў).

Галубок зьбіраецца...

Па загаду Наркамасьветы Беларускі Дзяржаўны Вандроўны Тэатр Галубка ў хуткім часе прадпрымае паездку на Калінінскай, Рэчыцкай, Мазырскай і Слуцкай акругах з мэтай абслугоўваньня вясковага насельніцтва.

Вечар Бэтговэнскай музыкі

Вялікі концэрт для моладзі ў клюбе Карла Маркса

У аўторак 12-га красавіка ў памяшканьні клюбу імя Карла Маркса рэдакцыя «Чырвонай Зьмены» наладжвае для рабочай, служачай і вучнёўскай моладзі Менску **вялікі концэрт**, прысьвечаны творам **Людвіка Бэтговэна.**

У програму вечара ўваходзяць нумары камернай і сымфонічнай музыкі. Да некаторых складаных рэчаў будзе даваць комэнтарыі выкладчык Белмузтэхнікуму **Ю. Дрэйзін**.

Білеты ад 15 да 50 кап. прадаюцца штодня ў рэдакцыі газ. «Чырвоная Зьмена» (Комсамольская, 25).

Комсамольскае вока шукае:

ці ўсюды зьніжаны цэны, ці правільна зьніжаюць?

Справа зьніжэньня цэн—кроўная справа комсамольца.

На парфуму зьнізілі, а на хлеб—не...

Чаму купляюць хлеб у прыватніка?

Ніхто ня стане адмаўляць таго факту, што ў справе зьніжэньня цэн Менскі Цэрабкоп мае некаторыя дасягненьні. Мы ведаем, што ў большай, ці меншай ступені зьніжаны цэны на шмат якія тавары.

Але калі запытацца—**ці на ўсе тавары зьнізіў цэны Цэрабкоп?**—мы павінны рашуча адказаць: **не**. Ёсьць цэлы шэраг прадмэтаў першай неабходнасьці. **Цэны на якія ў гэтым годзе яшчэ не крануліся з месца.**

Сапраўды: за студзень, люты і сакавік месяцы 1927 году МЦРК пасьпеў зьнізіць цэны **на частку тавараў далёка ня першай неабходнасьці** (як парфума і інш.) па некальні разоў. Але за гэты-ж тэрмін **цэны на хлеб, абаранкі, калач і інш. булачныя вырабы не падлягалі ні якім зьменам**.

Трэба адкрыта сказаць што ў справе зьніжэньня цэн на памянёныя рэчы **коопэрацыя адстала ад прыватнага гандляра.**

Ці можна лічыць нармальным такое становішча, калі саматужнікі-пекары на „ніжнім рынку“ прадаюць абаранкі па **1 з палов. кап. штука**, у той час, як цэрабкопаўскія крамы—**па 2 кап.** Некаторыя прыватнікі на гэтым-жа рынку ўмудраюцца прадаваць францускія булкі па **7 кап.**, замест **8** (цэрабкопаўская цана).

Што-ж датычыцца хлеба і калача розных сартоў, дык і тут і там цэны на гэтыя рэчы знаходзяцца амаль на аднальковым узроўню. Але трэба сказаць, што ў той час, як нярэдкімі спадарожнікамі коопэратыўнага хлеба зьяўляюцца яго лішняя кіслата, закалец і г. д., пекар-саматужнік дастаўляе спажыўцу хлеб значна лепшай якасьці.

З усяго гэтага нам робіцца зразумелым, чаму ўзмацняюцца позіцыі прыватнікаў на хлебным рынку. Тутака прыватнік пабівае коопэрацыю якасьцю і цаной сваіх вырабаў, чым прыцягвае да сябе масавага спажыўца...

Пры такіх абставінах нас не павінен дзівіць той факт, што **ў гэтым годзе значна зьменшылася колькасьць спажыўцоў коопэратыўнага хлеба**. Гэта, ў сваю чаргу, выклікала скарачэньне хлебнай выпечкі прыблізна на 20 проц. у параўнаньні з мінулым годам, чаго і трэ' было чакаць.

Што кажуць аб гэтым працаўнікі гандлёвага аддзелу Менцэрабкопу? Паслухайце:

— Бачыце, у нас уходзіць шмат грошай на памяшканьні, сыравіну, зарплату рабочым, перавозку хлеба і г. д. Маем высокія накладныя выдаткі, якіх, як вядома, прыватны пекар пазбаўлены. У выніку **вытворчасьць нашага хлеба зьяўляецца нярэнтабельнай і прыносіць амаль 50 проц. дэфіцыту**.

Паважаныя таварышы з МЦРК! Гэта **не навіна, што ваш апарат мае шмат накладных выдаткаў**. Скараціце апошнія, рацыяналізуйце вытворчасьць вашых пякарань, прыміце меры да паляпшэньня якасьці хлебных вырабаў і **не дазваляйце прыватніку ўзмацняць свае позыцыі на хлебным рынку**. Гэта ваш абавязак!

Я. Зэльцар.

Зьніжэньне... наадварот.

Прыватны гандляр ведае, як адурачыць пакупцоў.

Так, напрыклад, прыватны магазын Фрэнкеля зрабіў вельмі вумна, раней падняў цэны на 15 проц., а пасьля зьнізіў на 10 проц.

Аб тым, што ён цэны падняў, Фрэнкель маўчаў, а вось аб тым, што зьнізіў—апавясьціў шырока. Вывесіў плякаты. Абвясьціў распрадажу... А між іншым цэны тут даражэй, чым усюды і гэта „распрадажа“ цягнецца ўжо 4 месяцы. Народу ў магазыне шмат.

Г.

Актыў ведае лічбы і факты.

(Барысаў).

На сходзе актыву Барысаўскай організацыі ЛКСМБ быў заслуханы даклад ЦРК аб зьніжэньні цэн.

Мы даведаліся аб многіх цікавых рэчах.

Цэны на дробныя тавары, як наркаль, цукар, каўбаса і інш. **зьніжаны на 8 проц.** Зьніжэньне праведзена за лік скарачэньня накладных выдаткаў.

З 19 абсьледваных коопэратываў 11 зьнізілі цэны ніжэй нормы, а 8 не дасягнулі да нормы... **Слаба праводзіцца зьніжэньне цэн у тых коопэратывах, якія мала абсьледваліся і на якія праўленьне да гэтага часу не зварочвала ўвагі.**

Даклад ЦРК, бязумоўна, прыблізіў нашых комсамольцаў да ўдзелу ў кампаніі па зьніжэньню цэн.

М. Кролік.

Нямецкая кніга і рабочая цямкасьць

Чаму можна павучыцца ў Харчтрэсьце

Прычынай усяму была папера, мёўшая фіялётавы колер—пратакол вытворчай нарады заводу **„Красная заря“**.

Ляжала гэтая паперка на шырокім пісьмовым стале аднаго з салідных габінэтаў **Харчтрэсту**. І пахла ад яе вострым заводзкім пахам, сьвежымі драждамі і яшчэ тым неўлавімым паветрам, якім таемна дышаць потныя бакі катлоў усіх машынных аддзяленьняў сьвету...

Пратакол апавядае пра тое, як рабочыя разам разьвязвалі пытаньне аб дрожджах.

Сувора загадвае фіялётавы пратакол углыбіцца ў справы вытворчасьці...

А такіх вось папер, якія ясна і проста кажуць аб конкрэтных рэчах заводзкога жыцьця—тут шмат.

* * *

У гэтым габінэце лагодна стаіць прыгожая шафа, за шклом якой выстраіўся шэраг кніг на нямецкай мове... Гэты дзіўны трэст акрамя кніг бухгальтэрскіх чытае і навуковыя кнігі—падручнікі па тэхніцы жывотнай хэміі матар'ялы абсьледваньняў, табліцы ды інш...

У дражджавой, маслабойнай і браварнай прамысловасьцях уведзен лябараторны кантроль над якасьцю продукцыі. Гэты кантроль выконваецца ў цэнтральнай лябараторыі трэсту. Акрамя таго, на ўсіх маслабойных заводах згодна распараджэньню асобнай камісіі па якасьці продукцыі організаваны невялікія лябараторыі. Яны сыстэматычна праводзяць аналіз сыравіны і продукту. Такія-ж дасьледваньні робяцца **пэрсоналам заводаў**—рабочымі.

Такія афіцыйныя даныя паведамілі нам.

* * *

Вытворчыя нарады і навуковая лябараторыя! Сымбаль непарушанай сувязі між навукай і працай!

Уся праца гэта каштоўна не сама па сабе, а тымі практычнымі вынікамі, да якіх яна прывяла.

Заводы Харчтрэсту з году ў год рацыяналізуюцца. З году ў год зьніжаецца сабекошт выпушчаемай продукцыі.

Вось—аб дражджах. Прыняты крокі да замены доратакаштоўнага матар'ялу—жыру—больш таннымі расьліннымі маслямі. Калі гэта ўдасца правесьці, дык трэст атрымае **экономію ў 40 тысяч руб. штогодна.**

У сучасны момант трэст заняты пераводам заводаў на новы спосаб вытворчасьці—па **Мелясавы спосаб.** Пры гэтым спосабе частка, і значная частка ідучага ў вытворчасьць зярна будзе заменена **Мелясам** (чорнай патакай), які зьяўляецца пабочным продуктам цукернай вытворчасьці. Гэта дасьць **26-30 фунтаў** чыстых дражджэй з аднаго пуду прыпасаў. Стары спосаб да **15-16 фунтаў.** На заводзе **„Пролетары“** праца ўжо вядзецца па новаму.

Рабочы-дражджавік прымае ўсе меры, каб палепшыць сваю працу.

На заводах **уведзена прэміяльная аплата за экономію сыравіны, матар'ялаў, паліва.** Вынікі: па маслабойнай вытворчасьці мы маем зьніжэньне нормы выдаткаў паліва на 8 процантаў, матар'ялаў на 12 процантаў.

Навука і праца. Навука і рабочая дагадлівасьць. Рабочае вынаходжаньне, якое многа раз апраўдала сябе, высока цэніцца трэстам **Трэст узнагароджвае мэтазгодныя вынаходжаньні.**

* * *

Вось што мы даведаліся пры знаёмстве з Харчтрэстам. Ці ва ўсіх трэстах можна ўбачыць тое самае?

Гр.

Месяц і 5 дзён

засталося да ад'езду з МЕНСКУ

вялікай экскурсыі моладзі па маршруту Менск-Ленінград-Волхаўбуд-Кранштат

Пасьпяшы запісацца ў лік экскурсантаў!

Да 14-га мая засталося месяц і 5 дзён. А 14 мая вечарам з Менску выяжджае наша экскурсыя.

Ці ўся моладзь ведае аб гэтым? Ці ўсе ячэйкі апавясьцілі комсамольцаў аб экскурсыі?

У рэдакцыйнай папцы «**Да экскурсыі**» ужо каля 200 заяў. Прыём заяў працягваецца.

Падрабязныя умовы паездкі чытай у папярэдніх нумарох «Чырвонай Зьмены» і спэцыяльна выдадзеных афішках. Спраўкі можна атрымаць у рэдакцыі.

З апаратам за плячмі—у вёску.

Два месяцы працавалі усебеларускія курсы кіно-мэханікаў. Выпуск адбыўся ў першых лічбах красавіка.

Усяго на курсах займаліся 38 чалавек, скончылі-ж курсы 34. З ліку апошніх—27 ужо пасланы на працу ў якасьці кіраўнікоў вясковымі кінопэрасоўкамі, астатнія 7 атрымаюць працу у бліжэйшым часе.

У працягу двухмесячных заняткаў курсанты былі забясьпечаны харчаваньнем і памяшканьнем. Заняткі вяліся штодзённа па 8 гадзін у дзень.

Акрамя спэцыяльных прадметаў, як тэорыя кінематографіі, выкладаліся грамадзнаўства і беларусазнаўства.

З 34 выпускнікоў толькі 2 беспартыйныя—астатнія партыйцы і комсамольцы.

Клюбная сцэна

Супроць пашляціны!

У нядзелю, 3-га красавіка, юнсэкцыя клюбу саўгандслужачых організавала вечар.

Сабралося шмат моладзі. Думалі, што програма вечару—цікавая і каштоўная.

Першым нумарам выступіў нейкі «артыст» і сьпеў трогацельным голасам аб «любви и грусти на берегах». За ім выступіла палуголая актрыса і таксама пракрычала аб тым, што «со страстями я жду тебя и буду жить стобою»... і г. д.

Адзіны добры нумар у гэтай програме было выступленьне **Бясьсмертнага** і часткова **Айдарава**.

Паўстае пытаньне: для каго гэта програма? І што было ў галовах кіраўнікоў юнсэкцыі саўгандслужачых, калі яны запрашалі гэтых «страстных» артыстых, якія напэўна сапраўлі не маленькі куш!..

Прысутны.

У тры радкі

202.590 руб. адпусьціў Галоўсоцстрах БССР на ўтрыманьне дамоў адпачынку ў сёлетнім годзе.

○ У Менску пры Цэнтразямскладзе адчыніліся **трактарныя курсы**.

○ 15-га мая склікаецца **ўсебеларускі зьезд саюзу харчавікоў.**

○ Наркампрацы зацьвердзіў **нормы і парадак прыёму броні падросткаў на будаўнічых работах у сёлетнім годзе.**

○ Вучням гарадзкіх школ, якія праводзяць у вёсках, да 15-га мая дазволена карыстацца ільготным тарыфам пры праезьдзе чыгункі на вакацыі да хаты.

Спэктаклі для моладзі.

Рэдакцыя газэты «Чырвоная Зьмена» сумесна з клюбам імя КІМ наладжвае шэраг спэктакляў для моладзі:

16-га красавіка—субота—«**Каваль Ваявода**».

23-га красавіка—субота—«**Над Нёманам**».

26-га красавіка—аўторак—вялікі дыспут аб папярэдніх спэктаклях і спэктакль.

(Білеты на дыспут распаўсюджваюцца дармова)

4-га мая—вялікі музычна-балетны вечар.

13-га мая—«Мешчанін у шляхецтве»

(першы раз у новай пастаноўцы).

Цэны білетаў на гэтыя спэктаклі зьніжаныя.

Больш падрабязныя абвесткі будуць надрукованы як у газэце, так і ў асобных афішах.

Комсамолец ля рампы

Комсамолец прыходзіць у тэатр, комсамолец у захапленьні ад гульні артыстых, комсамолец любуецца прыгожай дэкорацыяй—усё гэта бывае, усё гэта нам знаёма.

У Беларускім Дзяржтэатры.

Каля пад'езду.—На сцэне.—Кастусь Каліноўскі.—За кулісамі.

Але таму, што комсамолец—актыўны працаўнік тэатру, што комсамолец—сам артыст, што комсамолец размалёўвае шырокія палотны дэкорацыі—гэтаму чамусьці ня верыцца, гэта здаецца дзіўным.

І на самай справе: да апошніх часоў нашы дзяржаўныя тэатры былі няпрыступнай цытадэляй для моладзі. Там працавалі старыя кадры артыстых і мастакоў і зьяўленьне сярод іх комсамольца было-б «скандалом в благородном семействе».

Час сьмёў старыя традыцыі. Цяпер сярод артыстых і працаўнікоў нашых Дзяржаўных Тэатраў—шмат маладых тварў. Ёсьць сярод гэтых «маладых» і свае «старычкі». Так комсамолка **Альтман**—адна з лепшых артыстак яўрэйскага Дзяржтэатру—ужо даўно пашла па цяжкай сьцежцы працаўніцы мастацтва... Некалькі год вучылася ў Маскоўскай студыі Рафальскага. Набыла самую сапраўдную кваліфікацыю... І адначасова—не адарвалася ад саюзу, засталася актыўнай комсамолкай — цяпер сябра бюро ячэйкі. Але большасьць «маладых» толькі нядаўна пазнаёмілася са сцэнай...

Комсамолец **Сурко** работаў на Гомельскай чыгунцы. Захапляўся тэатрам, сам быў аматарам і кіраваў рабочым драмгуртком. Калі ў Гомель прыехала на гастролі трупа Галубка—**Сурко** не прапушчаў ніводнага спэктаклю. У яго зьявілася вялікае жаданьне паступіць на сцэну. Яго мары збыліся. Сурко прынялі ў трупу Галубка. Ён зараз-жа засеў за вывучэньне беларускай мовы, цудоўна добра яе ўсвоіў і зараз—адзін з лепшых акцёраў трупы.

Астроўскаму і Гурэвічу толькі па 18 год. Але на гледачы на гэта яны вучацца **на рэжысёраў**. Цэлымі днямі яны на сцэне, прыглядаюцца, вывучаюць, уносяць у памяць каштоўныя веды.

Вучань мастака Беларускага Дзяржаўнага Тэатру **Майзэльс** пачаў маляваць з дзяцінства. Ужо два гады працуе ў тэатры. Па думцы выдатных беларускіх мастакоў—ён вельмі таленавіты і яму не хапае вучобы... Побач з працай у тэатры Майзэльс кіруе мастацкімі гурткамі піонэратрадаў.

Цымбалісты-комсамолец **Жыдовіч** вядомы усёй Беларусі, як удзельнік фільмы «Лясная быль». Адзін з самых любімых шырокімі масамі беларускіх музыкаў. Вельмі актыўны грамадзкі працаўнік. Нядаўна яго комсамольская ячэйка перадала у кандыдаты партыі.

Вось маленькія характарыстыкі комсамольскай тэатральнай порасьлі. Усе яны (апрача тав. **Альтман**) вучацца працы самі, ня маючы належнай падрыхтоўкі.

Характэрна, што сярод комсамольцаў-працаўнікоў мастацтва няма ніводнага з балету. Гэтай галіны тэатральнага мастацтва пакуль не кранулася комсамольскі ўплыў, не гледзячы на тое, што пераважная частка балерын—моладзь.

Чыжын.

Адказныя рэдактары { А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.

Галоўлітбел № 24867. Менск, 2 друкарня БДВ.